

SOTRUDNIK »KRONIKE« DR. RUDOLF ANDREJKA ŠESTDESETLETNIK

Naš odlični sotrudenik dr. Rudolf Andrejka je praznoval dne 22. julija t. l. svojo šestdesetletnico. Rojen je bil tega dne l. 1880. v Ljubljani. Po dovršeni gimnaziji se je posvetil juridičnemu študiju na univerzi na Dunaju in l. 1903. dosegel doktorat. Nato je stopil v državno upravno službo in je sedaj načelnik statističnega oddelka pri ministrstvu notranjih zadev v Beogradu. — Poleg praktičnega izvrševanja svoje stroke

pa se je ž njo marljivo baval tudi znanstveno ter dosegel častno priznanje s tem, da je postal honorarni profesor juridične fakultete univerze kralja Aleksandra v Ljubljani. Svoje strokovnoznanstvene izdelke priobčuje od l. 1903. dalje v Slov. pravniku.

Nič manj pomembno kakor njegovo strokovno delovanje pa je Andrejkovo javno kulturno organizatorično in propagandistično delo, ki se razvija predvsem v okviru tujskega prometa, turizma, domoznansva in prevajanja slovenskih literarnih del v nemščino. Med ljubljanskimi lokalnimi zgodovinarji zavzema eno najvidnejših mest. Največje priznanje njegovemu domoznanskemu pisateljevanju je dosegel, ko ga je Muzejsko društvo za Slovenijo izbralo za svojega predsednika. Njegova zasluga je dne 28. maja 1929. na hiši Stari trg 4 odkrita spominska plošča zgodovinarju in topografu J. V. Valvasorju. Velike zasluge ima tudi za povzdigo in propagando Ljubljane. L. 1921. je ustanovil Društvo za povzdigo mesta Ljubljane. V založbi Zveze za tujski promet v Sloveniji je izdal l. 1929. edini še danes porabni nemški vodnik po Ljubljani z naslovom Ljubljana, die Hauptstadt Sloveniens. V knjižici Po lepi Sloveniji pa je l. 1935. mladini na poljuden način opisal glavni slovenski mesti Ljubljano in Maribor.

Svoje zgodovinske, po večini Ljubljano zadevajoče spise je priobčeval v Slovencu, v Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo, v Trgovskem tovarišu in zlasti v naši Kroniki, ki ga šteje med svoje najbolj zveste, pobud polne in uspešne sotrudenike.

Naj sledi seznam njegovih glavnih, Ljubljano zadevajočih spisov, ki sami zadosti govore o izredni marljivosti zgodovinarja raziskovalca Andrejke, saj so vsi ti spisi plod arhivarnega raziskovanja in zbiranja ustnega izročila.

I. V *Kroniki slov. mest* (od 1934.—1940.) so tiskani tile sestavki:

1934.: Najstarejše ljubljanske industrije (Ruard-Desselbrunnerjeva suknarna na Selu, Zoisove fajančne delavnice v Gradišću, Stare sladkorne tovarne v Kolodvorski ulici in na Poljanskem nasipu, Predilnica v Kolodvorski ulici, najstarejši valjni mlin na Viču, Tönniesove livarne na Dunajski cesti.

1934.: Prva izčrpna biografija slov. industrijalca Fidelisa Terpinca.

1935.: Zgodovina palače Mestnega muzeja (prejšnjega Auerspergovega dvorca).

1935.: Zgodovina Primčeve hiše; v tej razpravi je razjasnjeno poreklo Primčevega rodu in podan življenjepis očeta Primčeve Julije.

1936.: Kot nadaljevanje zgodovine najstarejših ljubljanskih industrij: Pinhakova tvornica vitriola na Poljanah.

1937.: Strojari na forštat, kjer se obravnava obrtna zgodovina vse mestne četrti za strojarje, jerharje, milarje in barvarje ob Ljubljani.

1938.: Zgodovina kramarskih hišic v Prešernovi ulici.

1939.: Razvoj ljubljanskih industrij med 1859. do 1869. (Ljubljanski paromlin, Ljubljanska plinarna, Tschinkelnova tovarna kanditov in kavinih surogatov na Dunajski cesti, Terpinca-Zeschkova, naposled Krennerjeva tovarna kočev v Vodmatu, Koslerjeva pivovarna v Šiški, Mayer-Galle-Globočnik-Egerjeva tovarna žičnikov v Komenskega odn. Metelkovi ulici).

1939.: Schwarzova pivovarna na Poljanah.

1940.: Zgodovina gostilne »Pri šestici«.

II. V Trgovskem tovarišu »

1934.: Nekaj črtic iz gospodarskega življenja Ljubljane pred 100 leti.

1934.: Trgovsko življenje na Mestnem trgu pred 100 leti.

1934.: Ob stoletnici zastopstva ljubljanskih trgovcev.

1934.: Ustroj in razvoj gremijalne trgovske šole v Ljubljani (pod psevdonimom Ferdo L. Kadunjar).

1934. in 1935.: (pod psevdonimom Dr. Rudan) Doneski k preselitvenemu problemu ljubljanskega trgovanja.

1935.: Trgovska zgodovina Špitalske ulice v Ljubljani (izšla v ponatisu).

1936.: Doneski k trgovski zgodovini Fröhlichovih hiš v Ljubljani.

1936.: Znameniti slovenski trgovci (Souvani, Miha Starè).

1936.: Zgodovina Perles-Bals-Lasnikove hiše v Ljubljani.

1937.: Trgovska zgodovina Schellenburgove ulice v Ljubljani (izšla v ponatisu).

1937.: Znameniti slovenski trgovci (Jožef Premrou).

1938.: Zgodovina hotela Slona v Ljubljani (izšla v ponatisu).

III. V Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo :

1934.: Kje so bili Zoisovi vrtovi? V tej temeljiti razpravi je končno dognana lokalizacija Zoisovih vrtov, ki je bila nekaj časa sporna.

1936.: Kančeva tvornica vžigalnikov v Ljubljani. Tudi tu se je na nedvomen način pojasnil sedež te stare ljubljanske industrije, ki je bil dotlej neznan.

Slovenec :

1932., št. 249.: Zoisova palača v Ljubljani.

1934., št. 100.: Slovenci v Kazinskem društvu v Ljubljani.

1935., št. 90.: Ljubljanske ulice, ki so izginile.

1936., št. 27.: K zgodovini Mahrove hiše v Ljubljani.

1936., št. 85.: Doneski k zgodovini Figovčeve gostilne na Ajdovščini v Ljubljani.

1937., št. 185.: Hiša »Pri tišlarju« na Emonski cesti.

1939., št. 125.: Obrtniki v stari Ljubljani.

Svojemu zvestemu sotrudniku želi Kronika še veliko zdravih in za naše domoznanstvo uspešnih let.

MATILDA JEUNIKER

ANTON JEUNIKER

DODATKI K ZGODOVINI GOSTILNE »PRI ŠESTICI« V LJUBLJANI

DR. RUDOLF ANDREJKA

Ko je bil članek v gornji stvari že v tisku,¹ mi je poslal gosp. podpolkovnik v p. Anton Jeuniker v Ljubljani fotografična posnetka svojih staršev Antona Jeunikerja star. in Matilde Jeuniker, roj. Kancian, ki jih tu priobčujem. Njiju originalni liki, ki jih je napravil l. 1851. slikar Pavel Kühnl, je gospod podpolkovnik blagovoljno namenil po svoji smrti mestnemu muzeju v Ljubljani.

Glede trgovca z žitom *Antona Kanciana* je sedaj dognano, da se je rodil dne 15. julija 1784. v Kiseku (Köszeg) pri Sombatelju na Ogrskem in umrl dne 26. maja 1844. v Ljubljani.

O *Vincencu Jeunikerju* sem še izvedel, da je bil na posled predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu. Ker utegne njegova oseba zanimati tudi pravniške kroge, podam o njem še tole.²

Rojen dne 8. januarja 1823. na Sv. Petra cesti 96 kot sin premožnega posestnika Janeza Jevnikarja in

¹ Glej Kronika 1940., št. 2., str. 85.—91. V besedilu članka naj se popravijo naslednje tiskovne napake: str. 86., 2. stolpec, 11. vrsta od zgoraj, prav: na desni namesto: na levi; str. 89., 2. stolpec, 1. vrsta od zgoraj prav: policijski namesto: polanjski; str. 91., poglavje Zalazniki, 1. stolpec, 2. vrsta od zgoraj prav: Jakob namesto Aleš; 1. stolpec, 4. vrsta od zgoraj je za besedama: 3. avgusta vriniti: 1884.; str. 91., 2. stolpec, 6. vrsta od spodaj prav: Gašperin namesto Gregorin.

² Laib. Zg. in Slov. Narod z dne 23. okt. 1888.

Ane Mazovic, je Vincenc Jeuniker dovršil l. 1845. pravne študije na Dunaju, vstopil 11. junija 1847. kot konceptni pripravnik v službo pri ljubljanskem guberniju, bil l. 1848. pripravnik pri okrajnem komisarjatu v Kranju, služil od 1850.—55. kot sodni pristav v Krškem in Črnomlju, bil l. 1855. imenovan za namestniškega koncipista v Ljubljani, l. 1856. pa za okrajnega predstojnika v Vipavi, kjer je ostal 11 let in si tam tudi izbral svojo življenjsko družico. Ob reorganizaciji sodne službe l. 1867. je postal okrajni sodnik v Postojni, a že naslednje leto (1868.) deželno-sodni svetnik v Ljubljani, dne 23. maja 1875. pa je bil imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu. Tam je umrl dne 21. oktobra 1888.

Vincenc Jeuniker je dobro obvladal slovenščino in bil »ljudstvu blag, prijazen in pošten sodnik« (Dolenjske Novice 1887., št. 12.), a tudi sicer »izvrsten pravnik in neutrudno delaven uradnik« (Dolenjske Novice 1888., št. 21.).

Iz zakona z Emo pl. Šivic iz Podbrja pri Vipavi se mu je rodila l. 1860. v Vipavi hčerka Adela, ki se je okoli l. 1880. poročila s tedanjim okrajnim komisarjem Gottfriedom Friedrichom, poznejšim okrajnim glavarjem v Kamniku in Novem mestu.

Vdova Ema Jeuniker je soproga Vincenca preživela za 14 let. Umrla je v Novem mestu dne 3. septembra 1902., stara 85 let.

»Kroniko« izdaja mestna občina ljubljanska, predstavnik dr. France Stelè, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna, predstavnik Francè Štrukelj, za uredništvo odgovoren Jože Gregorič. — Ponatis člankov in slik dovoljen samo s pristankom uredništva. Rokopisi se ne vračajo. Izhaja 4 krat na leto in stane za vse leto din 80'—, za pol leta din 40'—, za četrt leta din 25'—. Za inozemstvo din 100'—. — Posamezni številka din 30'—. — Naroča se: Učiteljska tiskarna, Ljubljana.